

KU DHAQAN XAFIIS DAWLADEED

Faafin Rasmi ah

EE JAMHURIYADDA DIMUQRADIGA SOMALIYA

Sannadka 2aad

Muqdisho, 1 Deshembre 1974

L. 12

Laanta Maamulka Faafinta Rasmiga ah
ee ka tirsan Madaxtooyada Golaha Sare ee Kacaanka

FAAFIN BIL SOO BAXA

QIIMADU: waa 5 shilin lambar waliba — RUKUNKA: Sanadii waa Sh. 100 Samaliya gudeheeda — Dibaddedana waa Shs. 300. Rukunka la weydiisto waqtiga loo gooyay wuxuu ka bilabnaa 1 Janayo. Qiimaha qoritaanku F. R. halkii sadar iyo waxii ka yar waa 2 laba shilin — Rukunka iyo qoritaanku waxaa la weydiistaa Laanta Maamulka Faafinta Rasmiga ah — Lacagta waxaa lagu bixinaya Xafiiska Canshuraha ee Wasaaradda Lacagta

KOBNIIN

BOGGA KOOWAAD

S H A R C I

SHARCI L. 47, Tr. 23 Oktoobar 1974 — *Sharciga Jaama-
cadda.*

Bog. 533

BOGGA LABAAD

X E E R

XEER MADAXWEYNAHA GOLAHA SARE EE KA-
CAANKA, Tr. 24 Oktoobar 1974, L. 127 — *Xeerka
maamulka gudaha ee Jaamaacadda Ummadda.*

» 543

XEER WASAARADDA GANACSIGA GUDAHA, Tr. 14
Nofembre 1974, L. 128 — *Qiimaha dhuxusha geedaha.*

» 555

XEER WASAARADDA BOOSTA IYO ISGARSIIINTA, Tr.
18 Nofembre 1974, L. 129 — *Tigidh cusub «sannad-
guurada Saad ee Kacaanka.*

» 556

BOGGA KOOWAAD SHARCI

SHARCI L. 47, Tr. 23 Oktoobar 1974.

Sharciga Jaamacadda.

MADAXWEYNAHA GOLAHA SARE EE KACAANKA

ISAGOO ARKAY Xaashidii koowaad iyo tii labaab ee Kacaanka iyo Sharciga 1aad ee 21kii Oktoobar 1969;

ISAGOO ARKAY Sharciga lambarkiisu yahay 10 ee 14kii Luuliyo 1969 ee lagu hirgeliyey Sharciga Lam. 6 ee 1dii Disambar 1969.

ISAGOO AQOONSADAY Baahida loo qabo Sharciga Dhismaha Jaamacadda;

ISAGOO TIXGELIYEY Go'aannadii Golaha Sare ee Kacaanka iyo ka Xoghayayaasha;

WUXUU SOO SAARAYAA SHARCIGA SOO SOCDA

Qaybta 1aad

FASIRAAD

Qodobka 1aad

Haddii aan si kale loo micnayn, erayada soo socda waxaa loola jeedaa sida hoos ku qoran:

- a) Jaamacadda — «Jaamacadda Ummadda Soomaaliyeed»;
- b) Guddoomiyaha — «Guddoomiyaha Jaamacadda Ummadda»;
- t) Wasaaradda — «Wasaaradda Hiddaha iyo Tacliinta Sare»;
- j) Madaxweyne — «Madaxweynaha Golaha Sare ee Kacaanka»;
- x) Xoghayaha Dawladda — «Xoghayaha Dawladda ee Wasaaradda Hiddaha iyo Tacliinta Sare»;

kh) Golaha Tacliinta — «Golaha Tacliinta ee Jaamacadda».

Qaybta 2aad

DHISMAHA IYO ULAJEEDOYINKA JAAMACADDA

Qodobka 2aad

Dhismaha

1. Waxaa sharcigan lagu dhisayaa Jamacadda Ummadda Soomaaliyeed.

2. Jaamacadda waxay noqonaysa Wakaalad Madax bannaan oo leh astaan sharci ah.

3. Jaamacaddu, waxay awood u yeelan-kartaa inay la gasho heshiisyo (contract) dad ama xubno kale dalka gudihiiisa ama dibadiisa.

Heshiisyadaas iyaga ahi waa inay ka socdaan siyaasadda Dawladda.

Qodobka 3aad

Saldhigga Jaamacadda

1. Saldhigga Jaamacadda waa inuu Muqdisho noqda.

2. Jaamacaddu waxay kulliyado ka samayn kartaa dalka Goboladiisa kale.

Qodobka 4aad

Ulajeedooyinka Jaamacadda

1. Ujeeddada guud ee Jaamacaddu waxa weeye horumarinta Tacliinta Sare si loo gaaro horukac degdeg ah iyo isbeddel bulsho hantiwadaaga cilmiga ku dhisan ee Jamhuuriyadda Dimoqradiga Soomaaliyeed, isla markaasna, la gaaro isku fillaan buuxda xagga shaqaalaha hawlkarka ah, si himilooyinkaas loo hirgeliyo, Jaamacaddu waa inay:

a) Nidaamisaa, ballarisaa, horayna u marisaa Tacliinta Jaamacadeed, iyadoo xil goonni ah iska saaraysa cilmiyada iyo hawlaha sida tooska ah u samaynaya himilooyinka hantiwadagga iyo midnimada Ummadda Soomaaliyeed;

b) Kor u qaaddaa cilmiga, isuna diyaarissaa horumarinta fidinta aqoonta Sayniska, Tekonolijiyada iyo waxbarashada;

t) Culays gaar ah saarto horumarinta iyo fidinta hantiwadaagga cilmiga ku dhisan iyo dhaqanka Ummadda Soomaaliyeed;

2. Intaas kor lagu soo sheegay ka sokow, Jaamacaddu waxay awood u leedahay:

a) Inay imtixaanno qaaddo, bixiso shahaadooyin sare, dibloo-

mooyin iyo marag kac (certificate) kale oo tacliineed;

- b) Inay hibayso shahaadooyin sare, dibloomooyin sharafeed iyadoo tixgelineysa Xeerka saamaynaya arrimahaas;
- t) Inay qabato, maamushana wax kasta oo loogu deeq bixinayo (donations), deeq tacliineed (Scholarships);
- j) Inay goyso, ururiso lacag kasta oo Jaamacaddu ujuuro ahaan u soo gasha (Fees) ayadoo raacaysa xeerka u degsan;
- x) Inay qabato shirar aqooneed, ayna hirgeliso baarista cilmiga soo saarista kutubta.

3. Jaamacaddu wax kasta oo ay qabanayso waa inay ku dhisnaadaan mabadi'da Kacaanka iyo habka Hantiwadaaga Cilmiga ah.

Qaybta 3aad

HABKA DHISMAHA

Qodobka 5aad

Xubnaha

Xubnaha Juumacadda waxay ka kooban yihiin:

1. Guddoomiyaha
2. Golaha Tacliinta
3. Hormuudyaal
4. Guddiyada Kulliyadaha
5. Xafiiska Diiwaaniyaha
6. Madaxa - Rugta - Kutubta
7. Waaxda Arrimaha Ardayda
8. Golayaasha Ardayda.

Qodobka 6aad

Guddoomiyaha

1. Jaamacaddu waa inay lahaataa Guddoomiye uu Madaxweynuhu magacaabayo isagoo la tashaday Xoghayaha Dawladda.

2. Guddoomiyuhu wuxuu jagadaas heyn karaa muddo 4 sannadood ah waana loo cusboonaysiin karaa.

3. Haddii Guddoomiyuhu maqnaado sabab la'aan, ama caafimaad-darro ama ku kaco ceeb sharafta Xafiiska wax u dhimayaa, ama xilkiisa ka soo bixi waayo, waxaa hawshiisa lagu warrejinayaa qof uu magacaabo Madaxweynaha isagoo la tashanaya Xoghayaha Dawladda.

Qodobka 7aad

Hawlaha Guddoomiyaha

1. Guddoomiyuhu wuxuu yahay sarkaalka ugu sarreeya maamulka iyo dhaqan gelinta Jaamacadda. Xilkaas siduu u guto wuxuu:
 - a) Guddoonshe ka noqonayaa Golaha Tacliinta;
 - b) Kala talinayaa Xoghayaha Dawladda wax kasta oo saameynaya hawlaha waxbarashada, dhaqaalaha iyo maamulka Jaamacadda;
 - t) Mas'uul ka yahay nidaaminta iyo fulinta habsan ee sharciyada Jaamacadda;
 - j) Sida xeerarka la dejiyey, dhigayaan, mas'uul ka yahay usluubta iyo edebta Jaamacadda dhexdeeda.

Qodobka 8aad

Golaha Tacliinta

Jaamacaddu waxay yeelanaysaa Gole Tacliineed oo ka kooban:

1. Guddoomiyaha oo noqonaya Guddoonsaha.
2. Hormuudyaalka.
3. Diiwaaniyaha (Xoghaye).
4. Xubin guddiga Kulliyad kasta doorto sannadka tacliinta bilawgiisa.
5. Agaasimaha Waaxda Tacliinta Sare ee Wasaaradda.

Qodobka 9aad

Hawsha Golaha Tacliinta

Hawsha Golaha Tacliintu waxa weeye:

- a) Habaynta tacliinta iyo nidaaminta waxbarashada iyo wixii la xiriira, fulinta toosan ee nidaamkaas iyo la socodka waxtarnimada nidaamkaas;
- b) Hirgelinta nidaamka imtixaannada Jaamacadda, edebte, siyaasadda gelidda Jaamacadda iyo deeq tacliineedka;
- t) Dibuuqimaynta Tacliinta, imtixaannada, xeerarka edebta iyo siyaasadda Guud ee Jaamacadda;
- j) Hibaynta shahaadooyinka tacliineed ee lagu xusay qodobka 4aad qaybta 2 (b);
- x) Talo-bixinta ku saabsan arrimaha Jaamacadda ee la warsado;

- kh) Goluhu inuu noqdo Guddiga Gelitaanka Jaamacadda sannad walba marka arday cusub la qaadanayo;
- d) Ilaalinta danaha ardada iyo barayaasha Jaamacadda iyo fulinta xeerarka usluubtooda;
- r) Horumarinta baarista cilmiga.

Qodobka 10aad

Hormuudayaalo

1. Kulliyad kasta waxay yeelanaysaa Hormuud, uu magacaabo Xoghayaha Dawladda isagoo dhagaystay talada Guddoomiyaha.

Qodobka 11aad

Hawlaha hormuudka kulliyadda

1. Hormuudka Kulliyaddu wuxuu noqonayaa sarkaalka ugu sareeya maamulka iyo tacliinta Kulliyadda, wuxuuna ka amar qaadanayaa Golaha Tacliinta iyo Guddoomiyaha. Guud ahaan wuxuu mas'uul ka yahay fulinta siyaasadaha Golaha Tacliinta u dejiyay kulliyadaha.

- 2. Si uu hawshiisa u fuliyo Hormuudku waa inuu:
 - a) Ilaaliyaa tacliinta kulliyadaa, asagoo la kaashanaya Guddiga Kulliyadda;
 - b) Mas'uul ka noqdaa dhawrista nidaamka habsan ee kulliyaddaiyo in xeerarkeeda sidii ay ahaayeen loo fuliyo;
 - t) Fuliya siyaasadaha Guddiga Kulliyadda;
 - j) Mas'uul ka noqdaa diyaarinta miisaaniyadda sannadka ee Kulliyadda;
 - x) Mas'uul ka noqdaa maamulka maaliyadda Kulliyaddaa.

Qodobka 12aad

Guddiga Kulliyaddha

Kulliyad kasta waxaa laga abuurayaa Guddi Kuliyaheed oo ka kooban:

- a) Hormuudka Kulliyadda (Guddoonshe);
- b) Madaxda waaxaha kulliyadda ee ku tilmaaman Qodobka 25aad ee Sharcigan. Madax waaxeed kasta wuxuu shirarka Guddiga la tegayaa talooyinka Sarayaasha waaxda.

Qodobka 13aad

Hawlaha Guddiga Kulliyadaha

Hawlaha Guddiga Kulliyaduhu waxay noqonayaan sida soo socota:

- a) Inay niddaamiyaan wax kasta oo ku saabsan waxbaridda imti-xaannada iyo fiirinta manhajka kulliyadda, iyadoo tixgelinayaa go'aannada Golaha Tacliinta, sharciga iyo xeerka u dagsan Jaamacadda;
- b) Inay horumariyaan baarista cilmiga ee Kulliyadda;
- t) Inay Golaha Tacliinta uga warramaan barnaamijka ku saabsan waxbarashada, shahaadooyinka sare, dibliimoooyinka iyo wax kasta oo la xiriira hawlaha tacliinta ee Kulliyadda;
- j) Inay Golaha Tacliinta talo ka siiyaan bixinta shahaadooyinka sare (kuwa aan ahayn shahaada sharafta) dibloomooyinka iyo deeq tacliineed;
- x) Inay fiiro u yeeshaan wax kasta oo la xiriira hawlaha tacliinta ee Kulliyadda ee Golaha Tacliintu u soo gudbisno, dabadeedna ay isla Golahaas xogwarran ku soo celiyaan;
- kh) Inay fuliyaan xeerarka edbinta ee gaarka ah.

Qodobka 14aad

Xafiisyada Diiwaaninta (Registres' Office)

1. Jaamacaddu waxay yeelanaysaa Xafiiska diiwaaninta kana koo-ban qaybaha hoos ku dhigan:

- a) Qaybta Arrimaha Tacliinta;
- b) Qaybta Maamulka;
- t) Qaybta Shaqaalaha;
- j) Qaybta Ilaalinta.

2. Qaybaha (a), (b) iyo (t) waxaa ka madax noqon doona kaaliya-yaal Diiwaaniye. Qaybta (j) waxaa madax ka noqon doona Ilaaliye-Sare (Chier-Warden).

Qodobka 15aad

Diiwaaniyaha

Xafiiska kor ku magacaaban waxaa madax u ah Diiwaaniye uu ma-gacaabo Xoghayaha Dawladda, isagoo dhagaystay Guddoomiyaha. Diiwaa-niyuhu toos ahaan ayuu ka hoos shaqaynayaa Guddoomiyaha.

Qodobka 16aad

Waajibka Diiwaaniyaha

Diiwaaniyuhu wuxuu mas'uul ka noqonayaa iskudubaridka hagaag-san ee dhammaan qaybaha Xafiiska Diiwaaninta. Waxaa u raaca:

- a) Inuu Guddoomiyaha ku kaalmeeyo diyaarinta, habaynta iyo so-jeedinta siyaasadda Jaamacadda;

- b) Inuu meel ku xafidaa shaabadda Jaamacadda, wuxuuna ku dhu-fanayaa Xaashiyaha rasmiga ah ee Jaamacadda (Official documents) isagoo raacaya tilmaamaha Golaha Tacliinta iyo wixii xeer ah oo la xiriira;
- t) Inuu meel ku xafido xusuusaha (Records), Diiwaannada, Tii-tollada (Titles) hawlaha iyo wixii la mid ah oo ay Jaamacaddu leedahay;
- j) Inuu Guddoomiyaha ku kaalmeeyo wax kasta oo uu u baahdo, fuliyana waajibaadka kale oo Golaha Tacliinta uu faro; ee ?ee
- x) Inuu Xoghaye u yahay Golaha Tacliinta iyo Guddiga Edeeta ee Jaamacadda;
- kh) Inuu diyaariyo Xaashiyaha cadeynaya heerka tacliinta (transcript) ee ardayda.

Qodobka 17aad

Magacawga Kaaliyayaasha

1. Guddoomiyaha ayaa magacaabaya kaaliyayaasha iyo ilaaliyaha sare ee lagu xusay qodobka 14aad, isagoo la tashanaya Golaha Tacliinta.

Qodobka 18aad

Madaxda Rugta Kutubta

1. Xoghayaha Dawladda oo dhagaystay Guddoomiyaha ayaa magacaabaya Maadaxda Rugta Kutubta;
2. Madaxda Rugta Kutubta waxaa loo xil saaray nidaaminta iyo hor-dhigga Rugta Kutubta ee Jaamacadda.

Qodobka 19aad

1. Waxaa la dhisayaa Waaxda Arrimaha Ardayda oo hoos iri-naysa Guddoomiyaha;
2. Waaxdaas waxaa madax ka noqonaya Hormuudka Arrimaha Ardayda, kaasoo Xoghayaha Dawladdu magacaabay ka dib markuu dhagaysto Guddoomiyaha.
3. Mormuudka waxaa kaalmaynaya kaaliyayaalka.

Qodobka 20aad

Hawlaha

1. Hawlaha Waaxdu waxay noqonayaan sidan soo socota:
 - a) Inay hanuuniso ardayda Jaamacadda soo gelaya, had iyo jeer-na talooyin siiso intay Jaamacadda joogaan;

- b) Inay kor ka ilaaliso edebta iyo nolosha ardayda;
- t) Inay ka shaqayso horumarinta caafimaadka, cayaaraha iyo hoyga ardayda Jaamacadda;
- j) Inay diyaariso, habayso, fuliso ka qaybgalka ardayda xagga mashaariicda horumarinta dalka.

Qodobka 21aad

Guddiga ardayda Kulliyadda

1. Kulliyad kasta waxaa laga dhisayaa Guddi arday ah oo ka kooban 7 qof, ardayduna ay soo doortaan bilowga sannad kasta ee tacliineed.
2. Guddi kasta oo ardayda Kulliyaddu ay leedahay wuxuu yeelanayaa Guddoonshe ay dooranayaan xubnaha kor lagu soo sheegay.

Qodobka 22aad

Golaha Ardayda Jaamacadda

1. Waxaa la dhisayaa Gole ardayda Jaamacadda ee ka kooban Guddoomiyayaasha Guddiyaaasha Kulliyadaha iyo xubin kale oo laga soo doortay Guddiyaasha Kulliyadaha kala duwan.
2. Guddoonsaha Golaha Ardayda Jaamacadda iyo saraakiisha kale waxa dooranaya Xubnaha Golaha Ardayda Jaamacadda.

Qodobka 23aad

Hawlaha

Hawlaha Guddiyada Golaha ardayda waxaa lagu tilmaami doonaa xeerar gaar ah oo ka soo baxa Tacliinta.

Qodobka 24aad

Shuruuddaha shaqada

Darajooyinka shaqada (categories) ee Guddoomiyaha, hormuudayaasha, barayaasha iyo shaqaalaha kale ee Jaamacadda waxaa la waafajinayaa Sharciga Shaqaalaha Dawladda.

Gunnadaha Guddoomiyaha, hormuudayaasha, barayaasha iyo shaqaalaha kale waxaa lagu dejinayaa xeer gaar ah.

Qaybta V.

KULLIYADAHA IYO SHAQAALAHA WAXBARIDDA

Qodobka 25aad

Shaqada Waxbaridda iyo Kulliyadaha

1. Jaamacaddu waxay yeelan kartaa intii kulliyadood oo hadba loo baahdo.

2. Kulliyad kasta waxay yeelan kartaa waaxaha ama qaybaha loo baahdo.

3. Waaxaha kulliyad kasta waxaa guddoomiye u noqonaya Madax-Waaxeed.

Qodobka 26aad

Shaqaalaha Waxbaridda

1. Shaqaalaha Waxbaridda ee Jaamacaddu waxaa ka mid noqonaya:

- a) Bare kaaliye;
- b) Bare;
- t) Bare sare (Professor).

2. Habka magacaabidda, shruudda iyo xaaladaha shaqada waxaa lagu caddaynayaa xeerer qoran.

Qaybta VI.

GELIDDA IYO EDEBTA

Qodobka 27aad

Tallaabooyinka Edebta

Gelidda, siyaasadaha edebta iyo xeerarka edebta ee Jaamacadda waxaa lagu caddaynayaa xeerar gaar ahaan u soo baxaya.

Qaybta VII.

LACAGAHA JAAMACADDA

Qodobka 28aad

Hantida Jaamacadda

Hantida Jaamacaddu waxay noqonaysaa guurto iyo ma guurto, waxaa kale oo ay noqonaysaa:

1. Deeq sannadkiiba dawladdu siiso;
2. Waxa ka soo gala ujuurada tacliinta, hibo iyo macaawino la siiyo, haddii ay jiraan;
3. Deeq dawladeed oo kale, mid wakaaladeed, mid ururro caalami ah, mid ka timaadda dalal saaxiib ah iyo dad iskool u deeqa.

Qodobka 29aad
Dhawridda hantida

Maaliyadda Jaamacadda waxaa lagu maamulayaa xeer u gaar ah.

Qaybta VIII.

QODOBBADA UGU DAMBEEYA

Qodobka 30aad
Xeer Hoose

Madaxweynaha isagoo la tashanaya Xoghayaha wuxuu soo saara-
yaa xeerar lagu hirgeliyey sharcigan.

Qodobka 31aad
Burin

1. Sharciga tirsigiisu yahay 6 ee 1dii Disembar 1969kii waa la
baabi'iyey.

2. Sharci ama xeer kasta oo kasoo horjeeda ama aan la socon
sharcigan waa bursan yahay.

Qodobka 32aad

Sharcigani wuxuu dhaqan gelayaa marka uu soo saxiixo Madax-
weynaha waxaana lagu soo saari doonaa Faafinta Rasmiga ah ee Daw-
ladda.

Muqdisho, 23 Oktoobar 1974.

MADAXWEYNAHA
GOLAHA SARE EE KACAANKA
Jaalle S. G. Maxamed Siyaad Barre